

Д. В. Малащук,
*кандидат економічних наук,
доцент кафедри міжнародних фінансів,
ДВНЗ “Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана”, м. Київ*

ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ТА ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ МІЖНАРОДНОГО ВАЛЮТНОГО РИНКУ

Міжнародний валютний ринок в сучасному розумінні виник після 1973 року, але початок його новітньої історії було покладено влітку 1944 року з підписанням на Бреттон-Вудській конференції “Статей угоди Міжнародного валютного фонду”.

У статті 1 Статуту МВФ зазначено: “Надання допомоги у створенні багатосторонньої системи платежів і в усуненні обмежень на обмін валюти, які перешкоджають розвитку світової торгівлі”. Крім того, стаття 2 Статуту МВФ забороняє “будь-яке обмеження платежів і трансфертів, які здійснюються в ході поточних операцій, і всяку обмежувальну дискримінаційну практику”. Іншими словами, Бреттон-Вудська система передбачала повну конвертованість національних валют на рахунку поточних операцій.

Система фіксованих обмінних курсів протрималася до початку 70-х років, коли після низки криз довелося відмовитися від золотого вмісту долара, курс якого відтоді визначається ринковим попитом і пропозицією (free floating – вільно плаваючий курс). Ціна золота зросла до 1980 року майже до 750 доларів за трійську унцію. В кінці 70-х років долар впав до свого післявоєнного мінімуму, а подальша його історія – це низка зльотів і падінь.

Всі основні світові валюти зараз знаходяться в такому режимі вільного плавання, коли їх ціна визначається ринком залежно від того, наскільки валюта потрібна для придбання товарів, інвестицій і міждержавних розрахунків. Звичайно ж, це плавання не є повністю вільним; в кожній країні існує центральний банк, основним завданням якого відповідно до закону є забезпечення стабільності національної валюти.

Розвиток світового валютного ринку обумовлений дією двох основних факторів: по-перше, лібералізацією валютних операцій, зростанням ступеня відкритості національних ринків; по-друге, впровадженням сучасних технологій в операції на валютному ринку. Спочатку вирішальну роль відігравав процес лібералізації.

Лібералізація валютних ринків більшості розвинених держав пройшла в два етапи: перший – з початку 60-х років, він полягав у розширенні конвертованості національних валют для нерезидентів; другий – із середини 70-х і до початку 80-х років, його можна назвати лібералізацією ринку капіталів і операцій резидентів. Що стосується валютних ринків країн, що розвиваються, і країн з перехідною економікою, то зараз вони знаходяться на

етапі лібералізації.

Точною відліку сучасного технологічного переозброєння на світовому валютному ринку можна вважати перехід на електронні технології. Початок цьому процесу поклато інформаційне агентство Рейтер, яке запустило в 1981 р. першу електронну дилінгову систему.

Поява електронних систем на валютному ринку відповідала потребам валютного ринку у зв'язку з різко збільшеними обсягами операцій з обслуговування руху капіталів між розвиненими країнами. Вона збіглася також із розвитком національних фінансових ринків, розширенням допуску на національні ринки нерезидентів та зростанням їх участі в операціях з купівлі-продажу цінних паперів на національних ринках.

Нові покоління електронних систем дають можливість вести торгівлю з віддалених терміналів, автоматично підтверджувати угоди, направляти інформацію в систему звірки валютних позицій та управління ризиками.

Наступним кроком у підвищенні рівня технологічного забезпечення операцій на світовому валютному ринку стало застосування електронних брокерських систем. Вони з'явилися на початку 90-х років і набули розвитку завдяки підключенню до них середніх і дрібних банків, які стали самостійно проводити операції купівлі-продажу валюти.

Застосування електронних дилінгових і брокерських систем багато в чому визначило розвиток світового валютного ринку. Інформаційно-торговельні системи провідних західних банків, з'єднані між собою електронними системами, фактично створили глобальний міжбанківський валютний ринок, операції на якому здійснюються 24 години на добу.

Сьогодні на розвиток сучасного валютного ринку впливають різні чинники, які формуються на двох рівнях світової фінансової системи:

- системні економічні чинники національних валютних ринків.
- специфічні чинники, обумовлені особливостями конкретних валютних пар, які найактивніше торгуються на ринку Форекс.

Системні економічні чинники національних валютних ринків, на наш погляд, формуються під впливом тенденцій і закономірностей розвитку національних економік країн, грошові одиниці яких є найбільш значущими на міжнародному валютному ринку.

В. В. Марченко,

студентка 6-го курсу,

спеціальність “Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності”,

Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ

КОН'ЮНКТУРА ГЛОБАЛЬНОГО РИНКУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ

Формування глобального ринку органічної продукції відбулось досить нещодавно, проте цей ринок демонструє стійке і динамічне зростання. Одним з найперших регіонів в якому відбулося зародження ринку органічної